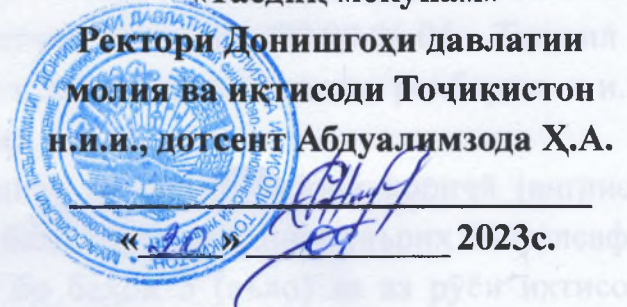

«Тасдиқ мекунам»

Хулосаи

Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Ба кори диссертационии Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич дар мавзуи «Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлили идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо). Кори диссертационӣ дар кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон иҷро шудааст.

Дар рафти иҷрои диссертатсия Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич унвонҷӯи кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон буд, ва таҳқиқотҳои илмиро оид ба омӯзиши пурраи мавзуи рисолаи илмии соли 2018 дар якҷоягӣ бо кафедраҳои назарияи иқтисодӣ ва кафедраи система ва технологияи иттилоотӣ дар иқтисодиёти Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон оғоз кардааст.

Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич соли таваллудаш 16.05.1992, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Дар соли 2010-ум ба Донишкадаи молия Тоҷикистон дохил шуда, соли 2014 аз рӯи ихтисоси технология ва низоми иттилоотӣ дар иқтисодиёти Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон хатм намудааст. Баъди хатми донишкада ба шӯбаи магистратураи Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон дохил шуда соли 2016 аз рӯи ихтисоси технология ва низоми иттилоотӣ дар иқтисодиёт хатм намудааст собиқаи кориашро аз моҳи марти соли 2016 дар факултети иқтисоди молиявӣ ва андозбандӣ Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба ҳайси танзимгари факултет оғоз намуда, то инҷониб ба вазифаи эдвайзер дар самти тарбияи факултети иқтисод ва бизнеси Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон фаъолият менамояд.

Соли 2017-ум унвонҷӯи Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон тибқи фармони ректори ДМИТ таҳти №128/И аз 16.12.2017. дохил шудааст. Рисолаи номзодиашро дар мавзуи «Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлили идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои

дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо), таҳти роҳбарии д.и.и., профессор, Бобоев О. таҳия намудааст.

Имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанни забони хориҷӣ (англисӣ) дар санаи 16 октябри соли 2020 бо баҳои хуб, аз фанни таърих ва фалсафаи илм дар санаи 28 январи 2022-юм бо баҳои 5 (аъло) ва аз рӯи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо бо баҳои 4 (хуб) супоридааст.

Роҳбари илмӣ – Бобоев Олимҷон д.и.и., профессор, профессори кафедраи идораи давлатӣ ва иқтисодӣ миллӣ бо қарори шурои олимони Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон таҳти №10/4.13 аз 30.05.2019 таъин карда шудааст.

Мубрамият ва зарурати баргузории таҳқиқот. Дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 «истифодаи самараноки захираҳои молиявӣ, аз ҷумла, аз ҳисоби сарчашмаҳои хориҷии ҷалбшуда, барои сохтмони иншооти нақлиёти нав ва барқарорсозии иншооти мавҷуда, ки на танҳо талаботи дохилиро бо хизматрасониҳои нақлиётӣ таъмин мекунанд, балки ба равандҳои ҳамгироии иқтисодии кишварро ба иқтисоди ҷаҳон мепайвандад», яке аз самтҳои муҳими афзалиятноки махсус арзёбӣ шудааст. Воқеан ҳам дар самти густариш додани муносибатҳои иқтисоди беруна ва равандҳои ҳамгироии иқтисодии кишвар ба иқтисоди ҷаҳон ҳамлу нақли аз он ҷумла, ҳамлу нақл бору мусофиркашонии ҳавоӣ, нақши муҳим дорад.

Амалиётҳои ҳамлу нақли ҳавоиро авиатсияи граждани анҷом медиҳад, ки назар ба нақлиёти дигар нисбатан васеъ истифода мешавад. Он ҳамчун соҳаи хочагии халқ на танҳо дар ҳаллу фасли масоили сирф нақлиётӣ, балки дар ҳалли баъзе вазифаҳои махсус низ иштирок менамояд. Масалан, онро дар соҳаи кишоварзӣ чангалпарварӣ, барои хомӯш намудани сӯхтори бешазор ва соир сӯхторҳо, инчунин иқтишофи геологӣ, яхӣ бо мақсадҳои варзишӣ ва ғайраҳо истифода мекунанд. Аммо, бешубҳа, таъйиноти асосии авиатсияи граждани ин амалисозии ҳамлу нақли мусофирон, борҳо ва почта тариқи ҳаво, аслан дар масофаҳои тӯлонӣ ва аксар вақт дар масофаҳои байниминтақавӣ мебошад, интиҳоби мавзӯҳо, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқоти мазкурро муайян намудаанд.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ аз коркарди асосҳо ва заминаҳои назариявӣ амалии мукамалгардони инструментҳои иттилоотиву таҳлили низоми идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи нави рушди мамлакат иборат мебошад.

Барои расидан ба ҳадафҳо ҳалли вазифаҳои зерин гузошта шудаанд, аз ҷумла:

- омӯзиши муносибатҳои назариявӣ доир ба тавсифи нақлиёти ҳавоӣ чун объекти низоми мураккаби идоракунӣ;

- муқаррар намудани муҳтаво ва механизмҳои идоракунии соҳаи нақлиёти ҳавоӣ;

- арзёбии тамоюли рушди нақлиёти ҳавоии ҷумҳурӣ дар давраи истиқлол ва шароити ҷаҳонишавӣ;

- таҳлили ҳолати муосир ва тамоюлоти тағйирёбии бозории хизматрасониҳои фурудгоҳӣ ва воситаҳои асосии идоракунии стратегии фаъолияти бозории фурудгоҳ;

- тавсифи низом ва методҳои таҳлили нишондиҳандаҳои идоракунии бизнес-системаи фурудгоҳ;

- коркарди асосҳои концептуалии эҷоду тақмили системаи иттилоотии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ;

- асосноккунии роҳҳои тақмили инструменти таҳлилии идоракунии фаъолияти тичоратии фурудгоҳҳо (ширкатиҳои нақлиёти ҳавоӣ);

- пешниҳоди инструментҳои муосири таҳлили стратегӣ ва пешгӯии талабот ба ҳамлу нақл дар нақлиёти ҳавоӣ;

- асоснок намудани роҳҳои тақмили механизмҳои идоракунии ҷазои ҳавоӣ барои тавсеаи иқтисодии ҳамлу нақли авиатсионӣ дар минтақаҳои ҷумҳурӣ.

Объекти таҳқиқоти диссертатсиониро низоми идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳад.

Мавзӯи таҳқиқотро масъалаҳои тақмили инструменти системаи иттилоотиву таҳлилии низоми идоракунии ҳавоӣ ташкил медиҳад.

Фарзияи таҳқиқот ба асосноккунии назаривию амалии ҷойгоҳ ва нақши мукамал гардонидани инструментҳои иттилоотиву таҳлилии низоми идоракунии нақлиёти ҳавоӣ, ки омил ва шароити муҳими амнияти парвоз, рақобатпазирии хизматрасониҳои ширкатиҳои ҳавоӣ ва имиҷи онҳо мебошад, иборат аст.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба сарҳадҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунӣ тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) мутобиқ ба бандҳои: 10.7. Таъминоти иттилоотии системаи идоракунии оммавӣ. «демократияи электронӣ», «давлати электронӣ», «ҳукумати электронӣ» ва технологияҳои маъмуригардонии электронӣ; 10.8. Идоракунии

системаҳои иқтисодӣ, усул (принсипҳо), шаклҳо ва методҳои амалисозии он. Вобастагии идоракунии аз хислат ва ҳолати системаи иқтисодӣ. Идоракунии тағйирот дар системаҳои иқтисодӣ. Назария ва амалияи идоракунии сохторҳои интегратсионӣ ва равандҳои интегратсияи бизнес; 10.15. Менечменти стратегӣ, методҳо ва шаклҳои амалисозии он. Муҳити дохилӣ ва берунии ташкилот. Раванд ва методҳои коркард ва татбиқи стратегия. Инкишофи шаклҳои стратегияи ҳамшарикӣ. Муҳтаво ва методҳои назорати стратегӣ. Стратегияҳои корпоративӣ, муносибсозии андозаи ширкат ва ҳамгирии амудӣ, стратегияҳои гуногунсозӣ (диверсификатсия) мувофиқат менамояд.

Сарчашмаи иттилоот. Базаи иттилоотии таҳқиқот аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи нақлиёт, маълумотҳои Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ширкатҳои ҳавопаймоҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. Хуччатҳои молиявӣ иқтисодии нашрияҳо, шабакаи ахбороти Интернет, семинарҳо ва конференсияҳои илмӣ, тафсирҳо ва ҳисоботҳои таҳлилӣ, хуччатҳои илмӣ таҳқиқотӣ ташкил медиҳанд, ки ба намуди мақолаҳо, диссертатсияҳо ва мушоҳидаҳои муаллиф иборат мебошад.

Барои асосноккунии назария ва методологии таҳқиқот, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ олимони ватанӣ ва хориҷӣ дар соҳаи нақлиёт ва нақлиёти ҳавопаймоӣ, маводҳои конференсияҳои байналмилалӣ, инчунин иқтисодиёти хизматрасонӣ, менечмент ва савдои хизматрасонӣ зикр гардидаанд. Дар диссертатсия хуччатҳои меъёрӣ-ҳуқуқии муассисаҳои давлатӣ ва минтақавии ҳокимият ва идора, фаъолияти танзимкунандаи операторҳои нақлиётӣ ва мусофирбари нақлиёти чамъиятӣ истифода бурда шудаанд.

Дарҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо гузаронидани таҷрибаҳо, дақиқии маълумотҳо, кифоягии ҳаҷми маводҳои таҳқиқотӣ, коркарди омории натиҷаҳои таҳқиқот ва интишорот тасдиқ мегардад. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқотҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ бароварда шудааст.

Навгони илмӣ таҳқиқот аз асоснок гардонидани заминаҳои назариявӣ амалии мукамалгардонии инструментҳои иттилоотиву таҳлили идоракунии нақлиёти ҳавоии Тоҷикистон дар мараҳалаи нави рушди мамлакат иборат мебошад.

Натиҷаҳои асосии илмие, ки аз ҷониби муаллиф ба даст омада, барои ҳимоя пешниҳод мешаванд:

- муқаррароти муаллиф доир ба нақлиёти ҳавоӣ ҳамчун низоми мураккаб ва объекти идоракунии тавсиф ёфта, хусусиятҳои вижагии он муайян карда шудааст: а) сифати байнисоҳавӣ дорад, зеро ба шарти умумии истеҳсолоти моддӣ, ҳаёти фарҳангӣ ва иҷтимоии ҷомеа таъсир мерасонад; б)

дар ин низом қисми зиёди воситаҳои истеҳсолот ғайридоимӣ, яъне ҳаракаткунанда мебошанд ва раванди ҳамлу нақл ғунҷоиши баланди энергетикӣ дорад, ки идоракунии раванди истеҳсолотро мушкул мегардонад; в) воситаҳои фазоии парокандаи истеҳсолоти нақлиёт бо ҳам амал мекунад, нақлиёт ба шумори соҳаҳои ҳавфи калондошта мансуб мебошад, бинобар ин, тамаркуз ва назорати қатъӣ зарур аст;

- муайян карда шудааст, ки дар раванди қабули қарори идоракунии дар доираи фаъолияти субъектҳои низоми нақлиёти ҳавоӣ омилҳои зерин, ба монанди: сохтори ташкилии субъекти хоҷагидор, тақсимоли ваколатҳо дар ташкилот, сатҳу сифати иштироки кормандон дар қабули қарор ва сатҳи таваккал, вақт ва муҳити тағйирёбанда, инчунин маҳдудиятҳои иттилоотӣ ва рафтори субъектҳои хоҷагидор дар ин низом таъсири муайянкунанда дорад;

- рушди сегментҳои нави бозори авиатсионӣ, ки боиси дигаргуншавии сохтори соҳа ва технологияи амалисозии бизнес дар нақлиёти ҳавоӣ мегарданд, муайян карда шуда, тамоюли рушди он дар шароити ҷаҳонишавӣ аниқ карда шудааст: муттаҳидшавии навҳои асосии муассисаҳои нақлиёти ҳавоӣ, рушди навҳои нави бизнес-моделҳои муассисаҳои нақлиёти ҳавоӣ, ҷорӣ гаштани инноватсия, аз ҷумла, дар натиҷаи рушди технологияи иттилоотӣ ва ғ;

- муайян карда шудааст, ки дар солҳои охир тамоюли дастгирии давлатии рушди инфрасохтори фурудгоҳҳои маҳаллӣ (маблағгузориҳои онҳо аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳуриявӣ) дар доираи барномаҳои мақсаднок азнавсозии фурудгоҳҳои мамлакат сурат гирифтааст; инчунин барои таъмини дастрасии ҳамлу нақли авиатсионии дохилии маҳаллӣ ва рушди инфрасохтори нақлиёти авиатсионии минтақаҳои мамлакат институтҳои субсидия истифода шуда истодааст;

- асосҳои концептуалии эҷоду тақмили системаи иттилоотии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ. системаи автоматикунони ҷамъу коркарди иттилоот асоснок карда шуда, инструментҳои асосии ҷамъ ва коркард намудани иттилоот ва арзёбии фаъолияти субъектҳои низоми нақлиёти ҳавоӣ гурӯҳбандӣ ва тасниф дода шудааст: хусусиятҳои коркарди моделҳои математикӣ, методҳои баҳисобгирӣ ва пешгӯии арзиши аслии маҳсулоти нақлиёти авиатсионӣ, ҳамчунин роҳҳои тақмили иттилоотӣ, методӣ, техникӣ, ҳуқуқӣ ва идеологӣ, ки инструменти идоракунии мебошанд, асоснок карда шудааст;

- роҳҳои тақмили инструменти таҳлилии идоракунии фаъолияти тижорати фурудгоҳ (ширкатҳои нақлиёти ҳавоӣ) методҳо, принципҳо ва вазифаҳои асосии банақшагирии стратегии амалкарди авиатсияи граждани коркард карда шудааст ва модели интихоби стратегияи дарёфти сатҳи

оқилонаи сервиси хизматрасониҳои мусофирӣ шароити расмишудаи амалкарди хуби низоми авиатсияи гражданиро аз нуқтаи назари сифати хизматрасониҳои он пешниҳод намудааст;

- бо дарназардошти муҳимияти рушди низоми нақлиёти ҳавоӣ дар партави татбиқи стратегияи гузариши Ҷумҳурии Тоҷикистон ба самтҳои инноватсионии рушд, зарурати гузариш ба муносибати маҷмӯӣ доир ба ташаккули системаи стратегияи идоракунии нақлиёт асосок карда шуда, принсипҳо, усулҳо ва воситаҳои таҳлили стратегӣ ва сатҳҳои он коркард карда шудааст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот. Аҳамияти назариявии диссертатсия аз васеъ намудани донишҳои илмӣ дар назарияи идоракунии нақлиёти ҳавоӣ, муайян намудани тамоюли таъминоти иттилоотиву таҳлилии муосии идоракунии соҳа, муайянкунии мушкилиҳо, ки ба вусъатёбии идоракунии хизматрасонии онҳо монеа мешавад, истифода аз таҷрибаи хориҷӣ, мувофиқгардонии шабакаи хатсайрӣ, исботи алоқамандии математикиву – омории қаноатмандии мусофирон ва сифати хизматрасонии нақлиёти ҷамъиятии шаҳрӣ, иборат аст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Аҳамияти амалии мавқеъҳои асосии диссертатсия аз боасос кардани вазифа ва кор карда баромадани стратегияи идораи нақлиёти ҳавоӣ, кор карда баромадани системаи нишондиҳандаҳо ва тарзҳои муайянкунии вусъатдиҳии пойдори идоракунии ин низом дар асоси ҳисоботи индекси ҷамъбасткунанда, кор карда баромадани тарзҳои баҳодихӣ ба сифати хизматрасонии ҳамлу нақли мусофирбарии аз усулҳои иқтисодӣ-математикӣ, иборат аст.

Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда:

- нақлиёти ҳавоӣ ҳамчун низоми мураккаб ва ҳамчун объекти идоракунӣ тавсиф ёфта, хусусиятҳои вижагии он, ки сифати байнисоҳавӣ дорад, дар ин низом қисми зиёди воситаҳои истеҳсолот ғайридоимӣ, яъне ҳаракаткунанда буда, раванди ҳамлу нақл ғунҷоиши баланди энергетикӣ дорад, инчунин воситаҳои фазоии парокандаи истеҳсолоти нақлиёт бо ҳам амал мекунанд ва нақлиёт ба шумори соҳаҳои хавфи калондошта мансуб мебошад, тасниф карда шудааст;

- дар раванди қабули қарори идоракунӣ дар доираи фаъолияти субъектҳои низоми нақлиёти ҳавоӣ омилҳои зерин ба монанди сохтори ташкилии субъекти хоҷагидор, тақсимоли ваколатҳо дар ташкилот, сатҳу сифати иштироки кормандон дар қабули қарор ва сатҳи таваккал, вақт ва муҳити тағйирёбанда, инчунин маҳдудиятҳои иттилоотӣ ва рафтории субъектҳои хоҷагидор дар ин низоми таъсири муайянкунанда дорад.

- рушди сегментҳои нави бозори авиатсионӣ боиси дигаргуншавии суръатноки сохтори соҳа ва технологияи амалисозии бизнес дар нақлиёти ҳавоӣ гашта тамоюлоти рушди он дар шаротити голбализатсия муттаҳидгардии ва ҳамкироии байналмиллалиро дар заминаи рушди технологияи иттилоотӣ тақозо менамояд;

- асосҳои концептуалии эҷоду такмили системаи иттилоотии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ, системаи автоматикунонии ҷамъу коркарди иттилоот ва инструментҳои асосии ҷамъ ва коркарди намудани иттилоот ва арзёбии фаъолияти субъектҳои низоми нақлиёти ҳавоӣ гурӯҳбандӣ ва тасниф дода шудааст, ки сатҳу сифати идоракунии соҳа мутобиқ бо стандартҳои ҷаҳон таъмин менамояд.

- роҳҳои такмили инструменти таҳлилии идоракунии фаъолияти тиҷоратии фурудгоҳ (ширкатҳои нақлиёти ҳавоӣ) методҳо, принсипҳо ва вазифаҳои асосии банақшагирии стратегияи амалкарди авиатсияи граждони, ҳамчунин модели интихоби стратегияи дарёфти сатҳи оқилонаи сервиси хизматрасониҳои мусофирӣ шароити аз нуқтаи назари сифати хизматрасониҳои он пешниҳод шудааст;

- бо дарназардошти муҳимияти рушди низоми нақлиёти нақлиёти ҳавоӣ дар партави татбиқи стратегияи гузариши Ҷумҳурии Тоҷикистон ба самтҳои инноватсионии рушд, зарурати гузариш ба ба муносибати маҷмӯӣ доир ба ташаккули системаи стратегияи идоракунии нақлиёт асоснок карда шуда принсипҳо, усулҳо ва воситаҳои таҳлили стратегӣ ва сатҳи он коркард карда шудааст.

Саҳми шахсии довталаб. Ҳамаи давраҳо чиҳати иҷрои нақшаи кории илмӣ, аз ҷумла: таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубаҳраи он, мақсади гузошташуда ва иҷрои вазифаҳои он бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шудааст. Муаллиф дар асоси ташҳиси селайи мусофирон дар ҳатсайрҳои ҳавоӣ, баҳодиҳии сифати хизматрасониҳои нақлиёти ҳавоӣ дар ширкатҳо гузаронидааст. Нақшаи технологияи ҷалби мусофирон ба нақлиёти ҳавоӣ тартиб дода шуда, модели иқтисодӣ-риёзии муносибгардонии шабакаи маршрутии нақлиёти ҳавоӣ кор карда баромада шудааст ва дар асоси он ҳуҷҷаҳо ва пешниҳодҳои илмиро ба даст оварда, мақолаҳои илмӣ тайёр намудааст. Натиҷаҳои таҳқиқотҳои рисолаи илмӣ дар асоси далелҳои мавқеаҳои концептуалӣ ва барномаҳои вусъатдиҳии воситаи нақлиётии Ҷумҳурии Тоҷикистон то даври 2025 –ум сол истифода бурда шудаанд.

Тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсия тасвиб карда шудаанд: бо конфронси илмӣ-амалии “Масъалаи амалигардонии воситаи нақлиёт” (Руссия.Тюмен-2013); конфронси илмӣ-амалиявии байналхалқии “Ҷанбаҳои иҷтимоӣ-иқтисодии

инкишофи чамбияти муосир” (Руссия. Тамбов, 18 майи соли 2013), конгресси илмӣ-амалии байналхалқии “Равандҳои пешомаддори инкишофи комплекси нақлиёти автомобилӣ” (Русия, Пенза 20-22 сентябри соли 2013), ҳуҷҷатҳои конгресси III илмӣ байналхалқии “Масъалаҳои иқтисодӣ ва муосир” (ш. Челябинск февралӣ 2015), Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи М.С.Осимӣ (1998-2017) ва ғайра. Таърихи методӣ ва амалии пешниҳодгардида метавонанд аз тарафи идораҳои нақлиёти ҳавоӣ, ташкилотҳои маҳаллии ҳокимияти иҷрокунанда, бо вучуди вусъатҳои воситаи нақлиёти ҳавоӣ истифода бурда шаванд. Дастурамали назариявӣ ва методикӣ таҳқиқоти рисолаи илмӣ дар равиши таълим тавассути кор карда баромадани барномаҳои таълимӣ, китоби дарсӣ ва матнҳои лексияҳо аз ҷанҳои “Иқтисодӣ ва нақлиёт”, “Логистика”, “Технология, ташкилот ва идоракунии ҳамлу нақли мусофирон”, “Ташкилот ва идоракунии доираҳои хизматрасонӣ” барои донишҷӯёни равиши иқтисодӣ истифода бурда мешаванд.

Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм. Рисолаи илмӣ дар доираи Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, ки дар он масъалаи мутобиқ намудани хизматрасониҳои соҳаи нақлиёт, аз он ҷумла, нақлиёти ҳавоӣ ба талаботи стандартҳои байналмилалӣ ҷойгоҳи муҳим дорад бармеояд.

Мавҷудияти санади тасдиқкунандаи таъбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот. Мавзӯи диссертатсионӣ дар доираи иштироки унвонҷӯӣ дар раванди иҷрои лоиҳаи илмӣ таҳқиқотии “Рушди инфрасохтори минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (рақами бақайдгирӣ №0121ТҶ1114, аз 15.03.2021), ки дар Институти иқтисодӣ ва демографияи АМИТ сураат мегирад, иҷро шудааст.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия. Хулоса ва муқаррароти умумии диссертатсия аз ҷониби муаллиф дар 8 мақолаҳои илмӣ бо ҳаҷми умумии 4.0 ҷузъи ҷопӣ (бо ҳуқуқи муаллиф) нашр шудаанд. Аз онҳо 4 мақола дар маҷаллаҳои шомили феҳристи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидааст.

Сохтор ва ҳаҷми қисми диссертатсионӣ бо ҳадаф, вазифаҳо ва мантиқи дохилии таҳқиқот мақсаднок муайян карда шудаанд. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, хулоса, рӯйхати адабиёти истифодашударо дар бар гирифта, дар ҳаҷми 183 саҳифаи матнӣ асосӣ, аз ҷумла: 36-ҷадвал, 1-расм ва 24 формулаҳо баён гаштааст.

Мақолаҳои асосии муаллиф дар робита ба мавзӯи таҳқиқот:

Интишорот дар нашрияҳои таъришаванда:

[1-М]. Давлатов Б.Ш. Теоретико-методологические предпосылки обеспечения регионального развития перевозок [Текст] / Б.Ш. Давлатов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва чамбиятӣ. - 2019. - № 10. – С. 244-248. ISSN 2413-5151.

[2-М]. Давлатов Б.Ш. Заминаҳои созмонҳои сохторҳои квазибозорӣ дар системаҳои ҳамлунақли ҳавоии мусофирон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / К.О. Бобоев, Б.Ш. Давлатов // Иқтисодӣ ва нақлиёт Тоҷикистон Институти

иктисодиёт ва демографияи АМИТ. - 2020. - № 4(2). - С. 133-140. ISSN 2310-3957.

[3-М]. Давлатов Б.Ш. Рушди нақлиёти ҳавоии кишвар дар шароити глобализатсия [Матн] / Б.Ш. Давлатов // Паёми ДДТТ. - 2022. - № 4(2). - С. 64-70. ISSN 2308-054X.

[4-М]. Давлатов Б.Ш. Аҳамияти технологияи шабакавӣ дар рушди туризми Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / М.Н. Нусратзода, Б.Ш. Давлатов // Паёми ДДТТ. - 2023. - № 2(1) 46. – С. 59-67. ISSN 2308-054

б) Мақолаҳое, ки дар дигар нашрияҳо ба таърифи расидаанд:

[5-М]. Давлатов Б.Ш. Муҳтаво ва механизмҳои идоракунии соҳаи нақлиёти ҳавоӣ дар минтақаҳои кишвар [Матн] / Б.Ш. Давлатов // конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи: Вазъи муосири рушди индустриалӣ-инноватсионии минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дурнамои рушди онҳо ИИД АМИТ, аз 30 ноябри соли 2021. – Душанбе, 2021. – С. 76-80.

[6-М]. Давлатов Б.Ш. Инфрасохтори нақлиётҳои кишвар – омилҳои рушди комплекси нақлиётҳои Тоҷикистон [Матн] / Б.Ш. Давлатов // конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи: комплекси нақлиётҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дурнамои рушди он ИИД АМИТ, аз 30 ноябри соли 2022. – Душанбе, 2022. – С. 138-144.

[7-М]. Давлатов Б.Ш. Предпосылки к формированию квазирыночных структур в системе пассажирских воздушных перевозок // Давлатов Б.Ш., Шералиев А.К. Материалы международной научно-практической конференции ЭТ.ПЭ.ЭИВИЭ посвященной 30-летию независимости РТ и 100 летию плнпн ГОЭЛРО. – Душанбе, 2021. – С. 298-304.

[8-М]. Давлатов, Б. Ш. Теоретические основы развития воздушного транспорта в Республике Таджикистан [Текст] / Б. Ш. Давлатов // Научно-практическое конференция. Флагман науки. – 2023. – № 6(6). – С. 399-408.

Қарор карда шуд:

1. Кори диссертатсионии Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич чиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ дар мавзӯи «Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) пешниҳод гардидааст, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, теъдод ва интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия мутобиқат менамояд.

2. Кори диссертатсионии Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич чиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ дар мавзӯи «Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо

ва комплексҳо) бо дарназардошти ислохи баъзе камбудихои ошкоргардида ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-017 назди Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар чаласаи якҷояи кафедраҳои назарияи иқтисодӣ ва система ва технологияи иттилоотӣ дар иқтисодиёти Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди (суратчаласаи №2/1 аз 20.09.2023) тасдиқ шудааст.

Натиҷаҳои овоздиҳии кушод: Тарафдор – 23 нафар, Зид – нест, Бетараф – нест. Яқдилона қабул гардид.

Раиси чаласа:

мудири кафедраи назарияи
иқтисодии ДДМИТ
номзади илмҳои иқтисодӣ, профессор

Насриддинов Ф.Б.

Котиби чаласа:

мудири кафедраи система ва технологияи
иттилоотӣ дар иқтисодиёти ДДМИТ
номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент

Нусратзода М.Н.

Дурустии имзоҳои Насриддинов Ф.Б ва Нусратзода М.Н-ро тасдиқ мекунам:
Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои
махсуси ДДМИТ н.и.х.

Шарипов У.А.